

Uvodnik

dr. sc. Ivan Mance

 <https://orcid.org/0000-0001-8663-9742>

Udruga Ban Dvor, Oroslavje, Republika Hrvatska — info@bandvor.hr

prof. dr. sc. Ante Bežen

Učiteljski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Republika Hrvatska — antebezen28@gmail.com

prof. dr. sc. Josip Jurčević

Fakultet hrvatskih studija Sveučilišta u Zagrebu, Zagreb, Republika Hrvatska

Uvod: Poštovani čitatelji, slobodni znanstvenici i istraživači, pred Vama, na zaslonu računala, prvi je broj elektroničkog znanstveno-stručnog časopisa Ban Dvor, namijenjenog objavljivanju tekstova iz područja društvenih i humanističkih znanosti. Izdaje ga istoimena udruga sa sjedištem u Oroslavju pokraj Zagreba, osnovana 2025. godine, registrirana i za izdavačku djelatnost. Udrugu i časopis podupire širi krug entuzijasta za promicanje neovisnih istraživanja društvenih i humanističkih tema, među kojima je i više sveučilišnih profesora.

Ključne riječi: Ban Dvor, znanstveno-stručni časopis, uvodnik, neovisna istraživanja

Editorial

Introduction: Dear readers, independent scholars, and researchers, before you, on your computer screens, is the first issue of Ban Dvor, an electronic scholarly and professional journal intended for the publication of texts in the fields of the social sciences and humanities. It is published by the eponymous association, based in Oroslavje near Zagreb, which was established in 2025 and is registered to carry out publishing activities. The association and the journal are supported by a wider circle of enthusiasts dedicated to promoting independent research into social-science and humanities topics, including several university professors.

Key words: Ban Dvor, scholarly and professional journal, editorial, independent research

ZA SLOBODNU ZNANOSTI

Časopis pokrećemo kako bismo otvorili prostor vrijednim znanstvenim tekstovima koje ne prihvaćaju postojeći etablirani časopisi zbog tzv. znanstvenog revizionizma u propitivanju „velikih“ i „zacementiranih“ istina o povijesnim i aktualnim društvenim problemima i temama. Znanost, naime, u nas nije uvijek slobodna. A mi u Banu Dvoru zdravi znanstveni revizionizam, kojemu je cilj isključivo spoznaja objektivnih istina potkrijepljena vjerodostojnim izvorima, dokazima i argumentima, smatramo, štoviše, nužnom etičkom pozicijom svakog odgovornog znanstvenika i u društvenim i humanističkim znanostima. Dakako, ako mu je na srcu promicanje temeljnih ljudskih vrijednosti u oblikovanju sadašnjosti i izgradnji budućnosti hrvatskog društva. Protiv smo otkazivanja, odbacivanja i prešućivanja koje zazivaju i provode nedemokratske snage totalitarne provenijencije, štiteći „vječne“ i dogovorene „istine“, a zapravo konstrukcije i mitove.

Slijedimo svezremene misli svjetskih i hrvatskih velikana:

Albert Einstein	<i>Nepromišljeno poštovanje autoriteta najveći je neprijatelj istine.</i>
Richard Feynman	<i>Od svih njezinih vrijednosti, najveća mora biti sloboda sumnje.</i>
Galileo Galilei	<i>U znanosti autoritet mišljenja tisuću ljudi ne vrijedi ni iskre razuma jednoga čovjeka.</i>
Ruđer Bošković	<i>Nijedna teorija nije iznad provjere.</i>
Ante Starčević	<i>Politička sloboda bez građanske i intelektualne slobode nije potpuna.</i>
Ivan Supek	<i>Tko ima pravo određivati što čovjek smije misliti, istraživati, govoriti i stvarati?</i>

Znanost dakle mora biti slobodna upravo zato što ne možemo unaprijed znati do kakvog će zaključka istraživanje dovesti. To vrijedi i za društvene i humanističke znanosti. U Hrvatskoj znanstvena sloboda, sloboda umjetničkog stvaranja i nacionalna sloboda uvijek su bile čvrsto povezane u misiji društvenog rasta i napretka.

U časopisu su dobro su došli tekstovi koji na bilo koji način, na znanstvenoj ili stručnoj razini, propituju, problematiziraju i potiču rasprave o bilo kojoj temi u hrvatskom društvu. Bez obzira na političke, medijske i druge autoritete, srednjostrujaške, lijeve ili desne pristupe, poduprijet ćemo objavljivanje i onih stavova i ideja koje neki nazivaju revizionističkima. Želimo biti mjesto argumentiranoga dijaloga o kulturi, jeziku, identitetu, društvenim i političkim procesima, kulturi sjećanja i baštini. Objektivnost i nepristranost znanosti, njena ustavom zajamčena neovisnost, glavni su motiv pokretanja ovoga časopisa. Posebno otvaramo prostor onim autorima i temama koji, prvenstveno zbog političkih, autoritarnih i

drugih neznanstvenih razloga nisu uspjeli javno promovirati svoje znanstvenoistraživačke napore i objaviti svoje radove. Stoga ćemo objavljivati i tekstove koji do sada nisu objavljeni u etabliranim časopisima zbog negativnih recenzija, a njihovi autori smatraju da su odbačeni zbog neznanstvenih razloga. Legitimno je pitanje jesu li takvi tekstovi doista odbijeni zbog bezvrijednosti ili zato što se kose s pogledima svojih ocjenjivača iza kojih je neka ideološka ili druga neznanstvena pozadina. I ti će tekstovi, kao i svi ostali, proći recenzentski postupak u Ban Dvoru, a konačnu prosudbu o njihovoj (ne)vrijednosti neka donesu čitatelji.

Udruga i časopis Ban Dvor, dobili su ime po srednjovjekovnom lokalitetu na području Kosinja u Lici koji se danas zove Mlakvena greda, iznad sela Mlakve. Riječ je o iznimno važnom, velikim dijelom još neistraženom arheološkom nalazištu na kojem je utvrđeni gradinski kompleks postojao još u rimskome razdoblju, a Hrvati su ga preuzeli nakon doseljenja na ovaj prostor. Pretpostavlja se da su u njemu stolovali hrvatski banovi u ranijem povijesnom razdoblju. Najvjerojatnije zbog toga lokalitet je dobio naziv Ban Dvor, a u njegovoj se okolini javljaju i toponimi Ban Stol, Banje Polje i Banska Kamenica. Taj toponimski sklop predstavlja jedinstven primjer u povijesnom i geografskom prostoru naseljenom Hrvatima te svjedoči o ranoj hrvatskoj političkoj i upravnoj tradiciji. Ime je odabrano jer nosi snažnu povijesnu simboliku za vrijednosti koje slijedimo, izvorno je i nije medijski iskorišteno.

Časopis je potpuno otvoren suradnicima i čitateljima. Bez ikakve naknade ili pretplate oni mogu preuzimati, dijeliti i prerađivati objavljene radove, uz uvjet da, u skladu s licencijom CC BY 4.0, poštuju autorska prava i navedu Ban Dvor kao izvor prve objave rada. Pristup časopisu ne naplaćuje se, tj. nema naknade za predaju radova, uredničku obradu, recenzije i objavu, a ne postoji ni dobit koju nakladnik ostvaruje izdavanjem časopisa.

Ako prihvaćate naša polazišta, pošaljite svoje tekstove Banu Dvoru na e-adresu: info@casopis.bandvor.hr

Uredništvo